

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO 2017 METŲ
KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO PATVIRTINIMO (TAP-18-1446) (18-
7004(2), GARANTINIO FONDO 2017 METŲ ATASKAITŲ RINKINIO PATVIRTINIMO
(TAP-18-1448) (18-7009(2) IR ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO 2017 METŲ
ATASKAITŲ RINKINIO PATVIRTINIMO (TAP-18-1450) (18-7007(2)**

2018-09-14 Nr. NV-2440

Vilnius

Projektų rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projektų tikslai: Pateikti Seimui tvirtinti Valstybinio socialinio draudimo fondo („Sodros“), Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2017 metų ataskaitų rinkinius.

Dabartinė situacija:

- Fondų ataskaitų rinkiniai sudaromi vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir ne vėliau kaip iki spalio 1 d. teikiami Vyriausybei, o iki spalio 10 d. Vyriausybė juos turi pateikti Seimui. Valstybė kontrolė kasmet iki spalio 1 d. atlieka fondų ataskaitų auditą ir parengia išvadą.
- **Valstybinis socialinio draudimo fondas** skirtas pensijų, ligos, motinystės, nedarbo bei nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų soc. draudimui.
- Iš **Garantinio fondo** mokamos išmokos bankrutavusių įmonių darbuotojams. Darbdaviai moka 0,2 proc. darbuotojo draudžiamųjų pajamų, o darbdaviui tapus nemokiam, darbuotojui išmokamas: darbo užmokestis (nedidesnis nei 3 MMA, 1200 Eur); piniginė kompensacija už nepanaudotas atostogas (iki 1 MMA, 400 Eur); išeitinė išmoka (iki 2 MMA, 800 Eur); apmokėjimas už prastovą (iki 1 MMA, 400 Eur).
- **Ilgalaikio darbo išmokų fondas** įsteigtas kartu su naujojo Darbo kodekso įsigaliojimu (nuo 2017 m. liepos 1 d.) ir užtikrina papildomas garantijas dėl sumažėjusių išeitinių išmokų. Darbdaviai (išskyrus biudžetines įstaigas ir Lietuvos banką) moka 0,5 proc. darbuotojo draudžiamųjų pajamų, o atleidimo „darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės“ atveju darbuotojams turintiems didesnę nei 5 m. stažą, mokamos papildomos ilgalaikio darbo išmokos (dirbusiems 5-10 m. skiriama 1 atlyginimo, 10-20 m. – 2 atlyginimų, daugiau negu 20 m. – 3 atlyginimų dydžio išeitinė išmoka).
- Fondus administruoja „Sodros“ valdyba.

Projektų esmė:

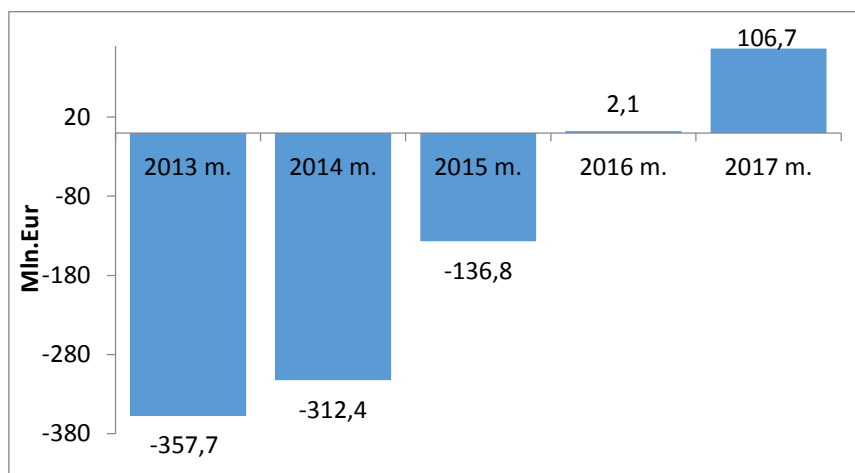
I. „SODROS“ 2017 M. ATASKAITŲ RINKINI sudaro:

- *biudžeto vykdymo ataskaitų* rinkinys (pajamų ir išlaidų ataskaita; piniginių įplaukų ir išlaidų ataskaita; aiškinamasis raštas);
- *konsoliduotųjų finansinių ataskaitų* rinkinys (finansinės būklės ataskaita, veiklos rezultatų ataskaita; pinigų srautų ataskaita; grynojo turto pokyčių ataskaita; aiškinamasis raštas).

Pagrindiniai rodikliai:

- „Sodros“ biudžeto METŲ REZULTATAS yra teigiamas – pajamos 106,7 mln. Eur viršijo išlaidas (t.y. 75,1 mln. Eur daugiau nei planuota).

„Sodros“ biudžeto rezultato kitimas 2013–2017 m., mln. Eur

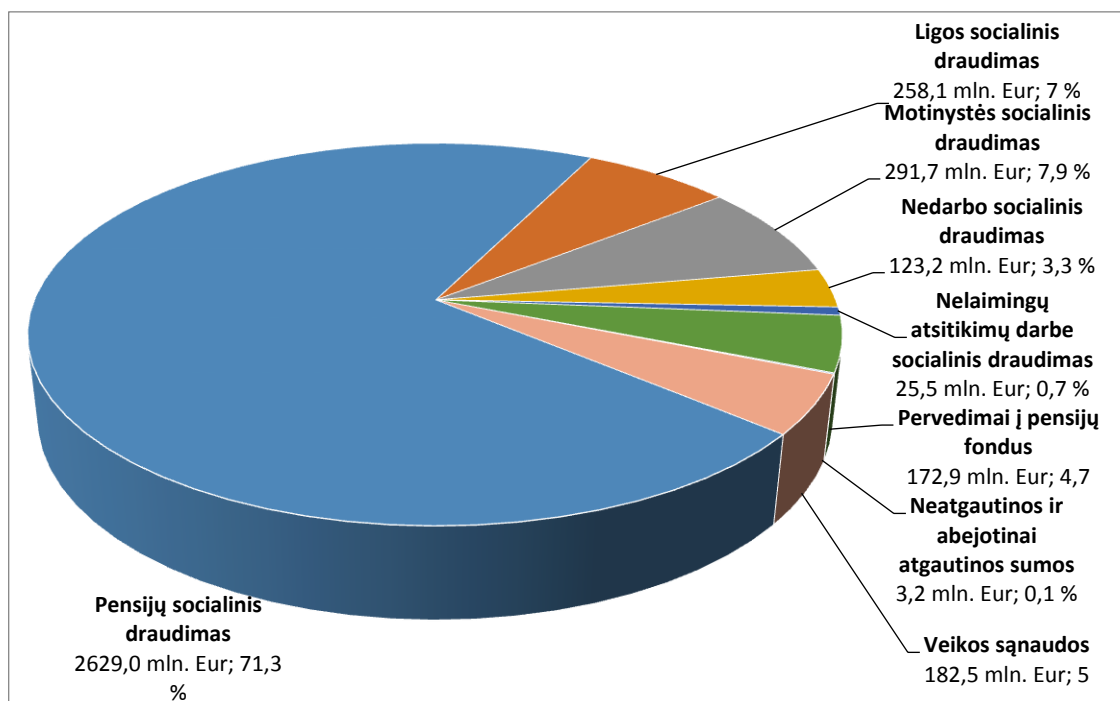
PAJAMOS

- **Pajamos** siekė **3 792,6 mln. Eur** ir palyginus su 2016 m. padidėjo 353,8 mln. Eur arba 10,3 proc.
- **Didžiausią pajamų dalį, 96 proc. arba 3 639,6 mln. Eur, sudarė draudėjų ir apdraustųjų įmokos**, kurios palyginus su 2016 m. padidėjo 8,9 proc. Tai lėmė 0,9 proc. didesnis apdraustųjų skaičius (2017 m. buvo 1 330,5 tūkst. apdraustų asmenų) bei 4,2 proc. didesnės vidutinės pajamos, nuo kurių skaičiuojamos draudimo įmokos (2017 m. – 728,5 Eur, 2016 m. – 662,0 Eur).
- **Savarankiškai dirbančių asmenų įmokų priskaičiuota 76,9 mln. Eur**, t.y. 32,5 mln. Eur arba 29,7 proc. mažiau negu planuota ir 10,1 proc. mažiau nei praėjusiais metais (2016 m. - 85,5 mln. Eur).

IŠLAIDOS

- **Išlaidos** siekė **3 685,9 mln. Eur** ir palyginus su 2016 m. padidėjo 249,1 mln. Eur arba 7,2 proc.

„Sodros“ 2017 m. išlaidų struktūra

- **Didžiausią išlaidų dalį, 71,3 proc. arba 2 629 mln. Eur** (2016 m. – 2 448 mln. Eur), **sudarė pensijos**. Jas kas mėnesį vidutiniškai gavo 1,055 mln. asmenų (590,5 tūkst. senatvės pensijų gavėjų, 200,5 tūkst. netekto darbingumo pensijų gavėjų, 251,8 tūkst. našlių ir našlaičių pensijų gavėjų). Vidutinė senatvės pensija, turint būtinąjį stažą, 2017 m. gruodžio mėn. buvo 301,89 Eur ir palyginus su 2016 m. padidėjo 13,2 proc.
- **Ligos išmokoms** išleista **258,1 mln. Eur** (7 proc. visų išlaidų). Tai *net 10,2 proc. arba 23,8 mln. Eur daugiau nei 2016 m.* Įmokos tarifas (1,2 proc.) nepadengia šioms išmokoms reikiamos sumos, todėl 2017 m. buvo išleista 116,3 mln. Eur daugiau, nei surinkta įmokų.
- **Motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokoms** išleista **291,7 mln. Eur** (7,9 proc. visų išlaidų). Tai *net 13,6 proc. arba 35 mln. Eur daugiau nei 2016 m.* Įmokos tarifas (2,2 proc.) nepadengia šioms išmokoms reikiamos sumos, todėl 2017 m. buvo išleista 31,5 mln. Eur daugiau, nei surinkta įmokų. Motinystės išmokas gavo 23,7 tūkst. motinų (70,4 mln. Eur), tėvystės – 16 tūkst. tėvų (14,2 mln. Eur), vaiko priežiūros – 23,6 tūkst. asmenų (207,2 mln. Eur).
- **Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų draudimo išlaidos** buvo **25,5 mln. Eur** (0,7 proc. visų išlaidų). Šiai draudimo rūšiai panaudota 7,8 mln. Eur arba *43,5 proc. daugiau nei 2016 m.* ir buvo išleista 3 mln. Eur daugiau nei surinkta įmokų.
- **Nedarbo draudimo išmokoms** išleista **123,2 mln. Eur** (3,3 proc. visų išlaidų), t.y. 17 mln. Eur arba 16 proc. daugiau nei 2016 m. Vidutinė nedarbo išmoka buvo 174,8 Eur, ją gavo 42,6 tūkst. asmenų.
- **Į pensijų fondus** perversta **172,9 mln. Eur** (4,7 proc. visų išlaidų). Tai 16,5 mln. Eur daugiau nei 2016 m., nes 2017 m. 3,2 proc. padidėjo pensijų kaupimo dalyvių skaičius ir 7,2 proc. padidėjo vidutinės mėnesio pajamos. Kaupiamųjų pensijų įmokos buvo pervedamos už 1 mln. 268 tūkst. asmenų (95,3 proc. apdraustųjų).
- **Fondo veiklos sąnaudos** sudarė **182,5 mln. Eur** (5 proc. visų išlaidų) ir buvo 20,3 mln. Eur arba 10 proc. mažesnės nei 2016 m. Iš jų:
 - ✓ *palūkanų ir paskolų administravimo mokesčiai – 110,6 mln. Eur* (22,9 mln. Eur arba 17,2 proc. mažiau nei 2016 m. dėl taikytų mažesnių palūkanų normų);

- ✓ administravimo *įstaigų sąnaudos* – 67,8 mln. Eur. Iš jų 45,6 mln. Eur sudaro darbo užmokestis (su soc. draudimo įmokomis);
 - ✓ ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir amortizacija – 4 mln. Eur.
- „Sodros“ skola 2017 m. pabaigai sudarė **3 682,3 mln. Eur**. Ši skola Nuo 2018 m. sausio 1 d. perkelta į valstybės biudžetą

II. GARANTINIO FONDO 2016 M. ATASKAITŲ RINKINIS sudaro:

- *finansinių ataskaitų rinkinys* (finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas).
- *biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys* (lėšų sąmatos vykdymo ataskaita ir jos aiškinamasis raštas).

Pagrindiniai rodikliai:

Garantinio fondo pajamos – 19 918,9 tūkst. Eur (2016 m. – 18 112 tūkst.).

Iš jų:

- 18 625,8 tūkst. Eur darbdavių įmokos (20,9 proc. daugiau negu planuota);
- 1 113,3 tūkst. Eur lėšos, gautos iš darbdavių GF administratoriaus reikalavimams tenkinti (t.y. išieškotos darbdavių skolos);
- 179,8 tūkst. Eur kitos lėšos (grįžusios nepanaudotos lėšos ir kt.).

Garantinio fondo išlaidos – 8 588,5 tūkst. Eur (2016 m. – 7 710,7 tūkst. Eur).

Iš jų:

- 8 253,8 tūkst. Eur išmokos darbuotojams (19,9 proc. mažiau negu planuota);
- 49,8 tūkst. Eur apmokėjimas už paraiškų parengimą ir banko operacijas;
- 236,7 tūkst. Eur fondo administravimo išlaidos (20,8 proc. mažiau nei planuota);
- 48,2 tūkst. Eur laikinai laisvų fondo lėšų investavimo išlaidos.

Lėšų likutis 2017 m. pabaigoje – 45,78 mln. Eur (28,2 proc. daugiau nei planuota), iš jų 30 mln. Eur investuota į trumpalaikius terminuotus indėlius (2016 m. pabaigoje lėšų likutis buvo 34,45 mln. Eur, 2015 m. pabaigoje – 24,69 mln. Eur).

III. ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO 2017 M. ATASKAITŲ RINKINIS sudaro:

- *finansinių ataskaitų rinkinys* (finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas).
- *biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys* (lėšų sąmatos vykdymo ataskaita ir jos aiškinamasis raštas).

Ilgalaikio darbo išmokų fondas pradėjo veikti nuo 2017-07-01.

Pagrindiniai rodikliai:

Gauta 15 474,1 tūkst. Eur darbdavių įmokų, **išlaidos sudarė 108,5 tūkst. Eur**, iš jų:

- 80,6 tūkst. Eur išmokos darbuotojams (išmokėta vos 0,5 proc. visų į fondą surinktų lėšų);
- 25,1 tūkst. Eur fondo administravimo išlaidos;
- 2,8 tūkst. Eur laikinai laisvų lėšų investavimo išlaidos.

Lėšų likutis 2017 m. pabaigoje – 15,365 mln. Eur.

Derinimas:

- Projektai be pastabų suderinti su Finansų ministerija.
- Ataskaitų rinkiniams 2018 m. gegužės 31 d. pritarė „Sodros“ taryba.
- Valstybės kontrolės auditų išvados dar negautos (turi pateikti ne vėliau kaip iki spalio 1 d.).

- **Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė** siūlo projektus svarstyti tik gavus Valstybės kontrolės atlikto audito išvadas ir atkreipia dėmesį, kad tvirtinant 2016 m. Garantinio fondo ataskaitų rinkinį Seimas siūlė Vyriausybei įvertinti galimybę Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo duomenis atskleisti viename ataskaitų rinkinyje ir inicijuoti atitinkamų teisės aktų pakeitimus.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome aptarti **tarpinstituciniame pasitarime ir teikti svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, kai bus gautos Valstybės kontrolės valstybinio audito išvados.**

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt